

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

51.An Gubernatores, & alis Officiales status Ecclesiastici, si accipiant
munera, incidant in censuram Papæ reservatam? Et difficultas est, an
pœna dupli sit restituenda ante iudicis sententiam, & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

consecutio huiusmodi officij ad gratia nomen revocatur. Ita Bonac. cui adde Filiucium. *om. 1. tract. 3. cap. 6. n. 139.* & Dicastillum *de iust. & iure lib. 2. tract. 1. disp. 5. dub. 7. n. 159.* asserunt etiam sententiam Navarri, & Molinæ esse probabilem. Et licet Filiucius asserat ob stare praxim sacre Pœnitentiariæ, quis respondere posset sacram Pœnitentiam, sequi opinionem affirmativam p[ro]babilem, non tamen ex hoc sequi opinionem negativam Navarri non esse probabilem & sequendam, si quis velit. Et hæc dicta esse volo secundum mentem supradictorum Auctorum, nam de meo nihil dicere intendo. Et ne deseras etiam videre novissimè nostrum P. Leonem *de Conf. recol. 4. lit. B. verb. Dantes*, ubi docet à Clem. VIII. dictam excommunicationem fuisse ampliatam pro quocumque Tribunali in urbe vel extra, & pro gratis quæ obinentur à Papa ut est Dominus temporalis.

RESOL. LI.

An Gubernatores, & Alij Officiales status Ecclesiastici, si accipiant munera, incidant in censuram Papæ reservatam?

Et difficultas est, an pena dupli sit restituenda ante iudicis sententiam, & cumnam faciendâ sit restitutio?

Et an, si aliquis ex supradictis recipiet munus, & postea finito officio restitueret illud non pauperibus, sed donanti, si postea iste donans munus iterum restituenti voluntarie, & spontè, vellet donare, an inquam in tali casu obstat prohibitio, & censura, de qua loquimur? Ex p. 9. tr. 8. & Misc. 3. Ref. 42.

Respondeo affirmativè, ut patet in Extravag. Pauli II. & est 3. ejusdem, cujus initium est; Munera. Quam Constitutionem Sixtus IV. in Bulla 15. quæ incipit: Et si confirmavit. Vbi Paulus II. prohibet, ne Rectores, & Gubernatores, aliique Officiales Romanæ Ecclesiæ, vel etiam Legati à latere ad regimen, & gubernationem Provinciarum, Civitatum, ac Terrarum Romanæ Ecclesiæ deputati, vel deputandi, à Provinciis, Civitatibus, vel Terris, quibus præfunt, vel officia exercent, aut à singularibus suæ legationis regimini, vel gubernationi suppositis, aliquod genus muneris, aurum, argentum, vestem, aut equum, vel alterius cujuslibet speciei accipiant, præter esculenta, & poculenta, quæ intra biduum consumi possunt: alioquin tam dantes, quam recipientes, etiam si Pontificali præfulgent dignitate, dummodò non sint Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, qui in Sacro Collegio coram Pontifice sponte sua obtulerunt, & promiserunt non recepturos huiusmodi munera, ipso facto sententiam excommunicationis incurrunt, à qua absolvi non possunt nisi à Romano Pontifice, præterquam in mortis articulo constituti.

2. Sed pro explicatione dictæ Excommunicationis, nota Primò, quod pro officialibus habentibus, & c. intelliguntur de habentibus Iurisdictionem temporalem in dicto statu, hoc enim significant verba Bullæ, ibi: Rectorem, Gubernatorem, suorumque Officialium, vel Legatorum à latere ad regimen, & gubernationem Provinciarum, Civitatum ac Terrarum Romanæ Ecclesiæ, & c. quorum appellatione veniunt Consultores, & Assessores.

3. Nota secundò, quod ut in illam officiales supradicti incidant, recipere munera debent ab iis, qui ipsis subditi sunt, vel apud quos sua officia exercent. Et ideo, si v. g. Gubernator Perusie reciperet munera à Magno Duce Hetruræ, vel ab alia privata persona externa, non incideret in hanc Censuram, quia lata est contra recipientes munera à subditis.

4. Sed difficultas est, an pena dupli sit restituenda ante iudicis sententiam? Et affirmativè respondet Pater Theaurus in praxi, p. 2. *ver. Munera*, cap. 8. ubi sic ait: Nota, quod hæc pena dupli obligat in conscientia, etiam ante declaratoriam, propter particulam illam, reddere teneantur: ut de eadem particula dicunt communiter Doctores in cap. 2. de Cens. in 6. & Lessius cap. 16. n. 37. lib. 2. Emmanuel Sà; *verbo Suspendio ipso Iure*, n. 13. & in terminis huius Bullæ, Bonacina de Cens. *partic. disp. 2. q. 7. punct. 8. n. 8.* & facit pro hac sententia, quia ratione iuramenti præstiti Officiales obligati sunt observare hanc constitutionem, ut supra dictum est, ex eadem Bulla. Ita Theaurus. Verum Pater Cæstrus Palaus *tom. 6. disp. 3. punct. 18. n. 10.* contrarium docet; sic enim asserit: Præter excommunicationem obligantur recipientes reddere omne id, quod acceperunt, & aliud tantundem. Quo ad eam partem, quæ tantundem reddere tenentur, certum existimo sententiam saltem declaratoriam criminis requiri, ne sint propriæ pœnæ exequutores, se privando dominio acquisito. At quo ad partem, quæ acceptionem obligantur reddere, reputo probabilis seculæ sententia obligari, utpote rei, cujus dominium non est illis acquisitum. Ita ille: unde utramque opinionem probabilem puto.

5. Videndum modo superest, cuiam faciendâ sit restitutio. Alij asserunt pauperibus, alij partem pauperibus, partem danti. Sed illos contrarius concordat noster Pater Leo de Conf. *Recoll. 4. lit. M. ver. Munera*, ubi sic ait: Bonacina subdit, dictam restitutionem integri dupli faciendam esse pauperibus contra Filiucium docentem partem receptam esse restituendam danti, aliam partem verò pauperibus. Quas opiniones concordarem hoc modo, scilicet, quod opinio Bonacina sit vera, quando dans munera, dedit in casibus, in quibus erat illi prohibitum, nempe illicite; opinio verò Filiucij sit vera, quando dicta munera dantur licite, scilicet ad redimendam injustam vexationem, & c. Ita Leo. Mihi verò magis placet opinio Filiucij, quam etiam tuetur Cæstrus Palaus *ubi supra tom. 6. disp. 3. punct. 29. n. 10.* asserens rem receptam restitui posse donanti ante sententiam condemnatoriam, alio verò tantundem, quod pœnali Constitutione restitui præcipitur, folis pauperibus restituendum esse. De hac secunda parte nemini est dubium, cum obligatio restituendi illam quantitatem solum ex lege pœnali proveniat, & posita sententia condemnatoria, quæ nunquam donanti, sed pauperibus, aliisque operibus piis restitutionem applicabit. Priorem partem probò, quia cum rei acceptæ dominium non sit translatum in accipientem, eo quod translatio lege impediatur, videtur penes donantem remanere, quia, ut illo donans non privetur, sententia declaratoria criminis requisita est. Sic uti requiritur ad obligationem restituendi illius tantundem quod acceptum est.

6. Sed hic oritur dubium, de quo consultus fui, & in praxi accidit, an si aliquis ex supradictis recipiet munus, & postea, finito officio, secundum nostram sententiam restitueret illud non pauperibus, sed donanti, si postea iste donans illud munus iterum restituenti voluntarie, & spontè vellet donare: an inquam in tali casu obstat prohibitio, & censura, de qua loquimur? Et respondi negativè: nam in isto casu, neque Recipiens est Gubernator, Iudex, vel Officialis, ut suppono; neque dans est ei amplius subditus: ergo non habet locum prohibitio, & censura Pauli II. quia loquitur de Officialibus recipientibus munera. Igitur cum an aliquis possit de re sua ad libitum disponere; non est dubium: quod restituens in tali casu posset illud munus à donante recipere.

RESOL.

Quamvis non plenè sup. hac Extravagante lege tamen inf. doct. Ref. 55.